

[Type here]

COMMERCE IV

QP CODE: 00003851

[Time:03 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q1A	Multiple Choice Questions (Any Ten out of Twelve)	10
1.	Call and Put are types of _____ contracts a) Forward b) Future c) Options d) Swaps	
2.	A _____ is an agreement between two parties – a buyer and a seller to purchase or sell something at a later date at a price agreed upon today. a) Forward Contract b) Purchase Contract c) selling contract d) None of the above	
3.	_____ is only a scheme that helps the investor to invest regularly in mutual fund schemes a) FPO b) MBO c) SIP d) IPO	
4.	_____ only applies for IPOs of the companies to sell them at a premium or profit as soon as he gets the shares allotted a) Bear b) Stag c) Bull d) Lane Duck	
5.	_____ market deals with short term securities a) Primary b) Secondary c) Money d) Private	
6.	Stock Exchange is also called _____ a) Share Market b) Debenture Market c) Deposits Market d) Financial Market	
7.	_____ holds the securities of investors and provides services to them a) Depository b) SEBI c) RBI d) Companies	
8.	_____ process is the process through which a private company issues new and or existing securities to the public for the first time. a) FPO b) MBO c) IPO d) FFO	
9.	The Last step of Six Sigma is _____ a) Measure Phase b) Define Phase c) Analyse Phase d) Control Phase	
10.	_____ is those techniques by which products of uniform acceptable quality are manufactured a) ABC Analysis b) Quality Control c) Quality Management d) Cost of Quality	
11.	_____ is based on the concept of participative management a) Cost of Quality b) Quality Circles c) Quality Management d) Quality Management	
12.	In Two bin System the _____ bin is locked and kept as reserve stock a) First b) Second c) Third d) Fourth	
Q1B	State whether the following statements are true or false: (Any Ten)	10
1	In a mutual fund, investors directly buy and sell securities in the open market, bypassing the need for a fund manager.	
2	A Demat account is a type of bank account where you can deposit and withdraw cash.	
3	Demat accounts eliminate the need for physical share certificates	
4	In the primary market, newly issued securities are bought directly from the issuing entity, such as a company or government.	
5	Mutual funds are not guaranteed or insured by the government, and their risk level depends on the types of securities in which they invest.	

[Type here]

COMMERCE IV

QP CODE: 00003851

6	The primary market deals with the trading of existing securities, providing liquidity to investors.	
7	SEBI plays a crucial role in overseeing the functioning of stock exchanges in India to ensure fair and transparent trading practices.	
8	Opening a Demat account is mandatory for trading and investing in the stock market in many countries, including India.	
9	The primary market is also known as the new issue market	
10	Mutual funds offer investors the opportunity to own a diversified portfolio even with a small amount of investment.	
11	SEBI stands for Securities and Exchange Board of India	
12	In many countries, including India, having a Demat account is mandatory for trading and investing	
Q2	Answer ANY TWO of the following	15
1.	What are the different types of production systems? Explain it.	
2.	Explain the types of intermittent systems.	
3.	Explain the Measures to be taken for improving Productivity	
Q3	Answer ANY TWO of the following	15
1.	Define inventory control. Explain the objectives of inventory control.	
2.	Discuss the techniques of inventory control.	
3.	What are the methods/types of inventory control systems? Explain it	
Q4	Answer ANY TWO of the following	15
1.	Define TQM. Explain the main features of TQM	
2.	Explain the procedure of ISO 9000.	
3.	Discuss the importance of Service Quality Management.	
Q5	Answer ANY TWO of the following	15
1.	Explain the classification of the Financial Market.	
2.	Define stock exchange. Describe the role of the stock exchange in an economy.	
3.	Briefly explain dematerialization and its benefits.	
Q6	Write short notes on ANY FOUR of the following:	20
1	The Two-Bin system	
2	Re-order level System	
3	ABC Analysis	
4	Quality control	
5	Role of Financial markets	
6	BSE	

[Type here]

COMMERCE IV

QP CODE: 00003851

[वेळ: ०३.०० तास]

[गुण: १००]

आपल्याला मिळालेली प्रश्नपत्रिका योग्य आहे की नाही हे तपासून घ्या.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. मराठी / प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिकेचा संदर्भ घ्यावा.

प्र१ अ	बहुपर्यायी प्रश्न. (कोणतेही दहा)	१०
१.	कॉल आणि पुट हे _____ करारांचे प्रकार आहेत. अ) फॉरवर्ड ब) भविष्य क) पर्याय ड) अदलाबदल	
२.	_____ हा दोन पक्षांमधला करार असून खरेदीदार आणि विक्रेता हे वर्तमान मान्य किंमतीवर भविष्यात प्रतीभूतीची/सिक्युरिटीजची खरेदी किंवा विक्री करतात. अ) फॉरवर्ड करार ब) खरेदी करार क) विक्री करार ड) वरीलपैकी काहीही नाही	
३.	_____ ही योजना गुंतवणूकदाराला म्युच्युअल फंड योजनांमध्ये नियमितपणे गुंतवणूक करण्यास मदत करते. अ) FPO ब) MBO क) SIP ड) IPO	
४.	_____ हे फक्त कंपन्यांच्या प्रारंभिक सार्वजनिक योजनेसाठी / आयपीओसाठी लागू होते जिथे भाग वाटप होताच ते अधिक किंमतीला किंवा नफ्यावर विकले जातात. अ) (Bear) बिअर ब) (Stag) स्टेग क) (Bull) बुल ड) (Lame Duck) लेम डक	
५.	_____ बाजारामध्ये अल्प मुदतीच्या रोख्यांचा व्यवहार चालतो. अ) प्राथमिक ब) माध्यमिक क) पैसा ड) खाजगी	
६.	स्टॉक एक्सचेंजला _____ असेही म्हणतात अ) भाग बाजार ब) रोखे बाजार क) ठेव बाजार ड) आर्थिक बाजार	
७.	_____ गुंतवणूकदारांचे रोखे/प्रतिभूती सुरक्षित ठेवतात आणि त्यांना सेवा पुरवतात a) भागपेढी ब) SEBI क) भारतीय रिझर्व्ह बँक ड) कंपन्या	
८.	_____ प्रक्रिया ही अशी प्रक्रिया आहे ज्याद्वारे खाजगी कंपनी प्रथमच लोकांसाठी नवीन किंवा अस्तित्वातील / विद्यमान प्रतिभूती जारी करते. अ) FPO ब) MBO क) IPO ड) FFO	
९.	_____ ही six सिग्मामधील शेवटची पायरी आहे. _____ अ) मोजणी टप्पा ब) परिभाषित टप्पा क) विश्लेषण टप्पा ड) नियंत्रण टप्पा	
१०.	_____ तंत्राद्वारे एकसमान स्वीकार्य गुणवत्तेची उत्पादने तयार केली जातात. अ) एबीसी विश्लेषण ब) गुणवत्ता नियंत्रण c) गुणवत्ता व्यवस्थापन ड) गुणवत्तेची किंमत	
११.	_____ हे सहभागी व्यवस्थापनाच्या संकल्पनेवर आधारित आहे अ) गुणवत्तेची किंमत ब) गुणवत्ता मंडळे क) गुणवत्ता व्यवस्थापन ड) गुणवत्ता व्यवस्थापन	
१२.	(Two Bin) टू- बिन प्रणालीमध्ये _____ बिन लॉक केले जाते आणि राखीव साठा म्हणून गणले जाते. अ) पहिले ब) दुसरे क) तिसरे ड) चौथे	
प्र१ ब	खालील विधाने सत्य की असत्य ते सांगा. (कोणतेही दहा)	१०
१.	म्युच्युअल फंडामध्ये, गुंतवणूकदार फंड व्यवस्थापकाशिवाय खुल्या बाजारात रोख्यांची थेट खरेदी आणि विक्री करतात.	
२.	अभौतिकीकरण/ डिमॅट खाते हे एक प्रकारचे बँक खाते असून इथे पैसे जमा करता आणि काढता येतात.	
३.	अभौतिकीकरण/ डिमॅट खाते भौतिक भाग प्रमाणपत्राची गरज दूर करतात	

[Type here]

COMMERCE IV

QP CODE: 00003851

४.	प्राथमिक बाजारात, नव्याने जारी केलेले/केलेल्या प्रतिभूती / सिक्युरिटीज थेट जारी करणाऱ्या संस्थाकडून जसे की कंपनी किंवा सरकारकडून खरेदी केले जातात.	
५.	म्युच्युअल फंडांना सरकारकडून हमी किंवा विमा दिला जात नाही आणि त्यांची जोखीम पातळी ते कोणत्या प्रकारच्या प्रतीभूतीमध्ये/सिक्युरिटीजमध्ये गुंतवणूक करतात यावर अवलंबून असते.	
६.	प्राथमिक बाजार विद्यमान/अस्तित्वातील प्रतिभूतीच्या व्यापाराशी संबंधित आहे जे गुंतवणूकदारांना तरलता प्रदान करत	
७.	न्याय्य आणि पारदर्शक व्यापार पद्धती सुनिश्चित करण्यासाठी भारतातील स्टॉक एक्सचेंजच्या कामकाजावर देखरेख करण्यासाठी SEBI महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावते.	
८.	भारतासह अनेक देशांमध्ये शेअर बाजारात व्यापार आणि गुंतवणूक करण्यासाठी डीमॅट खाते उघडणे अनिवार्य आहे.	
९.	प्राथमिक बाजाराला नवीन रोखे/भाग बाजार म्हणूनही ओळखले जाते.	
१०.	म्युच्युअल फंड गुंतवणूकदारांना थोड्या गुंतवणुकीतही वैविध्यता प्रदान करतात.	
११.	SEBI म्हणजे सिक्युरिटीज अँड एक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया होय.	
१२.	भारतासह अनेक देशांमध्ये ट्रेडिंग आणि गुंतवणुकीसाठी डीमॅट खाते असणे अनिवार्य आहे	
प्र २.	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	१५
१.	उत्पादन प्रणालीचे विविध प्रकार कोणते आहेत ते सविस्तर स्पष्ट करा.	
२.	मध्यंतर (intermittent systems) प्रणालीचे प्रकार स्पष्ट करा.	
३.	उत्पादकता सुधारण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजना स्पष्ट करा	
प्र ३	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	१५
१.	साठा नियंत्रण म्हणजे काय ? साठा नियंत्रणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.	
२.	साठा नियंत्रणाच्या तंत्रांची चर्चा करा.	
३.	साठा नियंत्रणाच्या विविध पद्धती/प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.	
प्र ४	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	१५
१.	संपूर्ण गुणवत्ता व्यवस्थापन म्हणजे काय? त्याची मुख्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा	
२.	ISO 9000 ची कार्यपद्धती स्पष्ट करा.	
३.	सेवा गुणवत्ता व्यवस्थापनाचे महत्त्व सविस्तर सांगा.	
प्र ५	खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.	१५
१.	वित्तीय बाजाराचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.	
२.	स्टॉक एक्सचेंज म्हणजे काय? अर्थव्यवस्थेतील स्टॉक एक्सचेंजच्या भूमिकेचे वर्णन करा.	
३.	अभौतिकीकरण /डीमटेरियलायझेशन म्हणजे काय? त्याचे फायदे थोडक्यात सांगा.	
प्र ६	खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांवर टीपा लिहा.	२०
१.	(Two Bin) टू-बिन प्रणाली	
२.	(ReOrder) पुनर्मागणी पातळी पद्धत	
३.	(ABC) एबीसी विश्लेषण	
४.	गुणवत्ता नियंत्रण	
५.	वित्तीय बाजारांची भूमिका	
६.	Bombay Stock Exchange/ बॉम्बे स्टॉक एक्सचेंज	